

นิทานสุภาษิตจีน (90) 成语故事(九十)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 推舟于陆/推舟於陸 tuīzhōuyú lù (ทวยโจยหวี่ลู่) โดย คำว่า 推 tuī (ทวย) แปลว่า ผลัก เช่น 定于/於 yú (ยหวี่) แปลว่า อยู่ที่ 舟 zhōu (โจว) แปลว่า เรือ 陆/陸 lù (ลู่) แปลว่า แผ่นดิน บนบก เมื่อนำมารวมกันก็จะแปลว่า เช่นเรือบนบก แต่เรือจะเคลื่อนที่คล่องตัวกว่าตอนอยู่ในน้ำ เมื่อเราเอามันมาใช้ผิดทาง โดยเอาเรือมาเช่นในห้วงบนบกนั้น ย่อมเป็นการกระทำที่เปลืองแรงเสียเปล่า จึงเปรียบเปรยกับการกระทำใดๆ หากทำไปอย่างไม่ถูกต้อง หรือมองไม่เห็นว่าจะสำเร็จได้ แต่ยังดันทุรังทำไป ก็เสียทั้งแรงกายแรงใจ และเสียเวลา นี่เรื่องราวของที่มาคำนี้จะเป็นอย่างไร รายละเอียดดูตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตนี้

จีนในยุคสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก 东周/東周 Dōng Zhōu (ตงโจว) แบ่งออกเป็นสองช่วง คือช่วงยุคชุนชิว 春秋/春秋 Chūn Qiū กับช่วงยุคจั้นกั๋ว 战国/戰國 Zhàn Guó ช่วงยุคชุนชิวคือช่วงต้นที่ราชวงศ์โจวตะวันออกเริ่มแตกแยก ทำให้เกิดมีรัฐใหญ่เล็กมากมายนับร้อย จนเมื่อเวลาผ่านไปหลายรัฐเหล่านี้ก็รบพุ่งกัน รวมกันขึ้นมาใหม่ จึงก่อเกิดรัฐใหญ่ๆ ไม่กี่รัฐ สลับสับเปลี่ยนกันมีอำนาจและอิทธิพล ด้วยเหล่าผู้นำนครรัฐเหล่านี้ต่างก็ต้องการจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่แห่งยุคแต่เพียงผู้เดียวให้ได้

จึงทำให้บ้านเมืองจีนในสองยุคนี้เกิดศึกสงครามมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นยุคทองของการก่อกำเนิดนักคิดนักปราชญ์จีนมากมาย จนเกิดเป็นยุคแห่งร้อยแปดสำนักวิชา 诸子百家/諸子百家 zhū zǐ bǎi jiā (จู จื่อ ไป เจีย) และเหล่าสำนักนักคิดเหล่านี้ก็มักจะเผยแพร่แนวคิดของตน แล้วโจมตีแนวคิดของสำนักอื่น จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ร้อยสำนักประชันเสียง 百家争鸣/百家爭鳴 bǎi jiā zhēng míng (ไป เจีย เจิง หมิง) โดยหนึ่งในนั้นก็คือสำนักนักคิดแบบขงจื้อ 儒家 Rú Jiā (หฺรูเจีย) ซึ่งมีขงจื้อ 孔子 Kǒng zǐ เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา ขงจื้อเผยแพร่ความคิดของตนและรับลูกศิษย์ทุกคนขึ้น

(ที่มาภาพ <http://www.baidu.com>)

ไว้มากมาย เพราะเขามีหลักปรัชญาด้านการศึกษาเล่าเรียนว่า ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 有教无类/有教無類 yǒu jiāo wú lèi (โหย่ว เจียว อู่ เลย์) และมีหลักการสอนว่า สอนตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ขงจื้อยังมีหลักปรัชญาด้านผู้ปกครองบ้านเมืองว่า ต้องใช้คุณธรรมนำการปกครอง ดังนั้นขงจื้อจึงมักพาลูกศิษย์ออกไปท่องเมืองต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดทางการปกครองของตนต่อเหล่าผู้นำนครรัฐต่างๆ มีครั้งหนึ่ง ขงจื้อพร้อมศิษย์ได้เดินทางไปรัฐเว่ย เพื่อนำหลักคุณธรรมไปเผยแพร่แก่เจ้าผู้นครรัฐเว่ย เมื่อได้มีโอกาสเข้าพบเจ้านครรัฐเว่ยแล้ว ก็ได้นำเสนอแนวคิดด้านการปกครองของตน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ก็ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น ลูกศิษย์จึงถามราชครูแห่งรัฐเว่ยว่า การมาเผยแพร่แนวคิดด้านการปกครองของพวกเราในครั้งนี้จะมีโอกาสสำเร็จไหม ราชครูตอบว่าการจะทำให้เจ้านครรัฐเว่ยทำตามหรือยอมรับหลักการคุณธรรมนำการเมืองนั้น มันก็เหมือนเช่นเรือให้วิ่งบนถนน

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 下了很多工夫, 却一点收获都没有。

成語比喻: 下了很多工夫, 卻一點收獲都沒有。

Chéngyǔ bǐyù: xià le hěn duō gōngfū, què yī diǎn shōuhuò dōu méi yǒu。

เฉียงหยี่ ปี้ยวี่: เชี่ย เลอะ เห็น ตัว กงฟู, เซว อี้ เตียน โฉวฮั่ว

โตว เหมย์ โหย่ว.

สุภาษิตเปรียบว่า ลงทุนลงแรงไปมากมาย แต่กลับไม่ได้ผลเลย
สักนิด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

他已经是不可救的人，你再跟他说也没用就像推舟于陆，下去的功夫都会变空。

他已經是不可救的人，妳再跟他說也沒用就像推舟於陸，下去的功夫都會變空。

Tā yǐjīng shì bù kě jiù de rén , nǐ zài gēn tā shuō yě méi yòng jiù xiàng tuī zhōu yú lù , xià qù de gōngfū dōu huì biàn kōng .

ทาสี้จิง ฉื่อ บู้ เซอ จิว เตอะ เทริน, นี๋ ไ้จ๋ เกิน ทา ฉัว เหย่ เหมย์ โย่ง จิว เซียง ทุย โจว ยหวิ ลู่, เซีย ซวี เตอะ กง ฟู โตว ฮู่ย เบี่ยน คง.

คนไร้ทางเยียวยายอย่างเขา คุณจะพูดจะเตือนเขาอย่างไรก็ไม่
มีประโยชน์ ประหนึ่งดึงเข็นเรือบนบก แรงที่ลงไปล้วนสูญเปล่า

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลirinธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง